

Valtuustoaloite 3.3.2025 / Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä

KH 16.06.2025

110/00.01.02.03/2025

Valmistelija Vs. elinvoimajohtaja Timo Määttä, timo.maatta(at)keuruu.fi, p. 0400 763995

Päätös

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että kasvispainotteisen ruuan lisäämisessä edetään ilmastosuunnitelman, ravintosuositusten ja Keurusseudun ateria- ja tukipalveluiden tekemän kehittämistyön pohjalta ja aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Selostus

Valtuuston hyväksymässä ilmastosuunnitelmassa kasvispainotteisen ruuan lisääminen on yhtenä toimenpiteenä seuraavasti:

"Oppilaitoksissa ja päiväkodeissa lisätään kasvispainotteisia ruuan tarjontaa. Kasvisruuan maistelun ja arvioinnin järjestäminen. Toimenpidettä toteutetaan yhteistyössä Keurusseudun ateria- ja tukipalveluiden kanssa."

Aloitteesta on pyydetty Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy:n lausunto. Oheismateriaalina koko lausunto ja alla ote lausunnosta.

"Kasvispainotteisen ruuan lisääminen on käynnistynyt 2025 keväällä. Olemme kehittäneet ruokaohjeita ja niistä on tulossa oppilas maisteluun kolme ruokaa. Näistä kolmesta yksi nousee syksyn ruokalistalle oppilaiden valintana. Lisäksi jauhelihan saatavuus ongelmat näkyvät myös ruokapalvelun arjessa ja olemme kehittäneet hybridiruokaohjeita, joissa eläinperäisen proteiinin lähteen korvaaminen kasvisproteiinilla osittain auttaa siirtymään kasvispohjaisempaa ruokalistaan."

Ruokapalvelulla on tavoitteena omaa ympäristösuunnitelmaan kuuden viikon ruokalistaan vähentää punaisen lihan käyttöä puoleen nykyisestä. Broilerin ja kalkkunan osalta tavoittelemme hybridiruokaohjeilla proteiinin muutosta kasvisproteiiniin 50% tuotteen proteiinilähteestä."

KH 24.03.2025 § 71

Valmistelija Vt. kaupunginjohtaja Janne Teeriaho, janne.teeriaho(at)keuruu.fi, p. 040 652 7256

Päätös Hyväksyttiin

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus siirtää valtuustoaloitteen vs.elinvoimajohtajalle valmisteltavaksi.

VALT 03.03.2025 § 12

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus

Valtuuston kokouksessa 3.3.2025 jätettiin seuraava kymmenen valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite:

"Ilmastokriisi ja luontokato ovat yksi suurimmista uhista ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Myös Keuruun kaupunki on ryhtynyt osaltaan ilmastotoimenpiteisiin ja 3.3.2025 hyväksytyssä ilmastosuunnitelmassa asettanut tavoitteekseen 70 % päästövähennyksen vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelmassa on nimetty konkreettisia toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Yksi Keuruun ilmastosuunnitelman toimenpiteistä on kasvispainotteisen ruoan lisääminen.

Ruoantuotanto onkin merkittävä ilmastopäästöjen aiheuttaja. Jyväskylän yliopiston kanssa tehdyssä selvityksessä Tampereen kaupunki havaitsi, että sen toiminnoista suurin luontojalanjälki syntyi elintarvikehankinnoista, ja tästä yli 60 prosenttia syntyi eläinperäisistä tuotteista. Yksinkertainen ja konkreettinen keino pienentää luontojalanjälkeä onkin liha- ja maitotuotteita vaihtaminen kasvispohjaisiin tuotteisiin. Jo pelkästään puolittamalla käytetyn lihan määrä, voidaan saavuttaa merkittäviä vähennyksiä kaupungin luontojalanjälkeen sekä saavuttaa myös taloudellista hyötyä. Tuoreen selvityksen mukaan korvaamalla puolet lihatuotteista kasvisperäisillä proteiineilla 30 000 asukkaan kunta voi saavuttaa jopa 230 000 euron säästöt vuodessa.

Kasvispainotteisempi ruoka on tutkitusti myös terveellistä. Vastikään uusittu suomalainen ravintosuositus suosittelee kasvikuntapainotteista ruokavaliota ja vähentämään etenkin punaisen lihan ja prosessoidun lihan kulutusta. Helsingin yliopiston tutkimus osoittaa, että suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa kuin on terveydelle ja maapallon kantokyvylle hyväksi. Emmekä aikuisetkaan esimerkillä loista. FinRavinto2017-tutkimus osoittaa, että naisista neljännes ja miehistä kahdeksan kymmenestä syö punaista lihaa ja prosessoituja lihatuotteita yli suositusten. Vain noin viidennes aikuisista syö kasviksia päivässä vähintään puoli kiloa.

Korvaamalla eläinperäisiä tuotteita suomalaisilla kasviproteiinituotteilla edistämme ja tuemme myös ilmastollisesti ja ekologisesti kestäväää ja innovatiivista kotimaista maatalous- ja ruoantuotantoa. Kasvisruokakeskustelussa usein huolena esiin nousee kotimaisten maataloustuottajien tilanne, jos kotimaista lihaa korvataan ulkomaalaisilla kasviksilla. Kasvispitoisemman ruokavalion ei kuitenkaan tarvitse johtaa kotimaisten tuottajien tilanteen heikkenemiseen. Suosimalla kotimaisia kasviproteiinivaihtoehtoja - kuten herne- ja härkäpapuvalmisteita -

tuetaan myös suomalaista maataloutta ja edistetään kestävän kotimaisen maataloustuotannon kehittymistä. Myös huoltovarmuuden näkökulmasta kotimaisten ja hyvin säilyvien kasviproteiinien tuotannon edistäminen on tärkeää.

Sivustolta ilmastoruoka.fi löytyy Helsingin yliopiston tutkimia ja ravintoterapeuttien laatimia ilmastokestäviä ja terveellisiä reseptejä erikokoisten laitospöytäkirjojen tarpeisiin ilmaiseksi. Resepteissä on suosittu kotimaisuutta, ne ovat opiskelijoiden makutestaamia ja annosten hinnat on laadittu niin, että kustannukset kunnille vastaavat nykyisiä suosituksia.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Keuruu asettaa tavoitteeksi eläinperäisten tuotteiden kulutuksen ja hankintojen puolituksen vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.”